

KVINNEKONVENSJONEN FYLLER 40 ÅR



Den 18. desember er det 40 år siden FNs kvinnekonvensjon (CEDAW, Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women) ble vedtatt av FNs generalforsamling. Kulturdepartementet, Utenriksdepartementet og Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (BufDir) inviterte til feiring av dette på Sentralen. Her var det ikke mindre enn 2 statsråder til stede og slik pågang at det ble ventelister på deltagerne.

Mari Trommald, direktør i BufDir var dagens konferansier og kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande var førstemann (vi må gjøre noe med dette språket) ut. Hun nevnte hvor viktig det var å få denne konvensjonen inn i Menneskerettslovgivningen og Norge er absolutt på banen (nestbest, ble nevnt flere ganger) og kommer neste år med en Handlingsplan for kvinnelig gründerskap og en handlingsplan mot voldtekt og vold i nære relasjoner.

Utenriksminister Ine Eriksen Søreide: Selv om 189 land nå har ratifisert konvensjonen, er det fremdeles flere delmål som det er uenighet om. Og retorikken endres, det er nå blitt legitimt å angripe kvinners rettigheter på mange områder i mange land. Norge gir kjernebidrag til organisasjoner som jobber aktivt for å stoppe disse skjevhetene i mange land, og også motvirke skadelige skikker. I 2020 skal vi feire 25 år siden Beijing (kvinnekonferansen) og 20 år siden Resolusjon 1325, Kvinner, vold og sikkerhet.

Anne Hellum, professor i kvinneverett, Universitetet i Oslo, fortalte at Norge ratifiserte i 1980 allerede og det har blitt et sterkt vern mot kjønnsdiskriminering og trakassering både i EU og i Norge. Norge fulgte opp dette i 2009 med å gi statsstøtte til kvinneorganisasjoner, slik at de hadde anledning til å engasjere seg i diskusjonen. Vi har en diskrimineringsnemd som nå har en nedgang i bruk av konvensjonen, selv om juridisk fakultet nå utdanner flere jurister med likestilling og diskriminering som spesialfelt. Det kan komme av at lovgivningen har blitt for vag. Her må hele rettsapparatet på banen.

Gunnar Bergby, tidligere direktør i Høyesterett og medlem av CEDAW-komiteen, fortalte litt om hvordan komiteen jobbet. Hvert 4. år må land rapportere, og det er en høring som varer 1 dag for hvert land. Rapporteringen er et viktig styringsverktøy for hvordan konvensjonen brukes rundt i verden. Men de er få personer og har lite ressurser. Hvis man får inn en klage med beviser hvor konvensjonen ikke følges i stor grad, er det bare tid og ressurser til å behandle en slik sak i året. Det sier seg selv at dette kan ikke fungere som et håndhevelse-virkemiddel. Det er nå sterke ønsker om å rapportere sjeldnere (hvert 8. år kanskje) Dette var Bergby sterkt imot, da han mente rapporteringsplikten får land til å skjerpe seg litt, men hvis det går for mange år imellom, er det ikke godt å vite hva som skjer i de årene imellom.

Til slutt var det en paneldebatt: Moderert av Linda Marie Rustad, direktør Kilden. Deltagere: Hanne Bjurstrøm, likestillings- og diskrimineringsombud, Adele Matheson Mestad, direktør for Norges institusjon for menneskerettigheter, Gro Lindstad, daglig leder i FOKUS og Lone Alice Johansen, styreleder i Norges Kvinnelobby. Dette ble ingen debatt, da de fleste var stort sett enige. Ombudet og menneskerettinstitusjonen leverer rapporter, mens sivilsamfunnet leverer skyggerapporter. Alle er med på møter og får tilbakemeldinger fra CEDAW. Det alle ønsket seg var at de kunne være i tettere dialog med Stortinget, vår lovgivende myndighet, slik at politikerne der var bedre orientert om hva som foregikk både i Norge og i utlandet.

Og Gro avsluttet med et ønske for våre myndigheter: Færre handlingsplaner og mer handling!

Verdig og informativ feiring!

Monica 18. desember 2019